

T.C. Halkların Demokratik Partisi
Grup Başkanlığı

Sayı : 17217
Tarih : 06.03.2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 04/03/2022 16:49
Sayı: E-120.10-
0977841

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de yaşayan 5 milyonu aşkın Roman vatandaş ayrımcılık, yoksulluk ve barınma başta olmak üzere onlarca sorunla boğuşmaktadır. Çocukların eğitime erişim konusunda ciddi sorun yaşadığı, çocuk yaşta evliliklerin çok fazla olduğu Roman toplumunda, tüm bu yoksunlukların yükü özellikle kadınların omzundadır. Evi ayakta tutmakla sorumlu kılınan kadınlar, her an şiddet ve tacizle burun buruna yaşamaktadır. Roman kadınların maruz kaldığı bu sorunların araştırılması amacı ile Anayasanın 98. ve İç Tüzüğü’nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması için gereğini arz ve talep ederiz.

Ayşe ACAR BAŞARAN

Batman Milletvekili

GEREKÇE

HDP Kadın Meclisi olarak 10 Şubat 2021 tarihinde başlattığımız “Kadınlar İçin Adalet” kampanyamız kapsamında görüştüğümüz kesimlerden biri olan Roman kadınlar, yaşam alanlarında en insani ihtiyaçlarını dahi karşılayamayacak durumdadır. Barınma ihtiyacı en temel hak iken Roman kadınlar, tuvalet ihtiyaçlarını dahi başka evlerde gidermek zorunda kalmaktadır. Yapılan görüşmelerde özellikle pandemi sürecinde erkeklerin işsizlikten kaynaklı ev içlerinde olduğu ve kadınların daha fazla şiddete maruz kaldıkları açığa çıkmıştır. Türkiye genelinde Roman kadınlar istihdam alanında genel olarak dışlanmayla karşı karşıya kalmakta ve güvenceli, sigortalı düzenli işlerden ziyade “güvencesiz, niteliksiz, marjinalleştirilmiş” işlerde çalışmak zorunda bırakılmaktadırlar. Kayıt dışı ve güvencesiz bir şekilde yaşamak zorunda kalan Roman kadınlar, çalışma yaşamında da her an taciz, istismar ve şiddete maruz kalma riskini taşımaktadır. Birçok meslek dalında var olan Roman kadınlar, oluşturulan algılardan kaynaklı sadece müzik ve eğlence sektörü ile anılmaktadır. Sosyal dışlanmanın, önyargıların hedefi olmaktadır. Kız çocuklarının evlenme yaşının 12-13’e kadar düştüğü de kamuoyuna yansıyan bilgiler arasındadır.

Romanların Yoğun Olarak Yaşadığı Yerlerde Sosyal İçermenin Desteklenmesi Operasyonu (SİROMA) Projesi kapsamında yapılan bir anket çalışması, Roman yurttaşların okuma yazma bilmeyen nüfusun oldukça yüksek, yüksekokuldan mezun olma oranlarının ise çok düşük olduğunu göstermiştir.

Çoğunlukla hurdacılık, kâğıt ve plastik toplayıcılığı, hamallık, bohçacılık, ayakkabı boyacılığı, temizlik, mevsimlik tarım işçiliği yaparak geçimlerini sağlamaktadırlar. Sigortalı ve düzenli işlere sahip olanların sayısı oldukça azdır. İstihdam alanında yaşanan sınırlama, ekonomik haklara erişememe durumu, medeni, siyasal ve giderek sosyal dışlanmayı da beraberinde getiren bir etki yaratmaktadır.

Sıfır Ayrımcılık Derneği'nin yaptığı çalışmada yer alan bilgilere göre bazı belediyeler “zaten virüslü” olduğu gerekçesiyle Romanların yaşadığı mahalleleri dezenfekte etmemekte, pazarcılık yapan kadınların tezgahlarına el koymakta, sosyal yarım ihtiyacını “yardımlar ile yaşamayı tercih ettikleri” önyargısıyla vermemekte, gıda yardımlarını “aldıklarını satacakları” gerekçesiyle yapmamaktadır.

Romanlar işe alım sürecinde etnik kökene dayalı yaşadıkları damgalama ve ayrımcılığın yanında, okullaşma oranının düşük olması sebebiyle de belli istihdam alanlarının dışında tutulmaktadırlar.

Kayıtsız işçilik, düşük ücret gibi durumlara maruz kalan Roman kadınlar aynı zamanda sokaklarda taciz ve tecavüz tehdidine de maruz kalmaktadır. Roman kadınların sağlık güvencesi de bulunmamaktadır. Yine bu sebeple Roman kadınlar emekli olamamaktadır. Roman kadınların da diğer birçok kadın gibi ev içi emeği görülmemekte, aile içi sorumluluklar kadına yığılmaktadır.

Anadilleri olan Romanes dilinde herhangi bir çalışma yapılmayan ve hizmet verilmeyen kadınlar uyum süreçlerinde zorlanmakta, etnik ayrımcılığa uğramakta ve adli süreçlerde kendilerini her zaman olması gerektiği gibi ifade edememektedir.

Roman kadınların mevcut sorunlarının yanında bilinmeyen sorunlarının da araştırılması ve bütün sorunların çözümüne dair bir düzenleme yapılması gerekmektedir.

1	FATMA KURTULAN	MERSİN	<i>F. Kurtulan</i>
2	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	<i>Z. Gülüm</i>
3	MUSA PİROĞLU	İSTANBUL	<i>M. Piroğlu</i>
4	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	<i>Kemalbay</i>
5	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	<i>D. Dağ</i>
6	MURAT SARISAÇ	VAN	<i>M. Sarisaç</i>
7	SAİT DEDE	HAKKARİ	<i>S. Dede</i>
8	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	<i>B. Öztürk</i>
9	HİŞYAR ÖZSOY	DİYARBAKIR	<i>H. Özsoy</i>
10	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	<i>E. Günay</i>
11	OYA ERSOY	İSTANBUL	<i>O. Ersoy</i>
12	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	<i>Ş. Coşkun</i>
13	PERO DUNDAR	MARDİN	<i>P. Dunder</i>
14	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	<i>D. Taşdemir</i>
15	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	<i>A. Başaran</i>
16	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	<i>K. Bulbul</i>
17	FELEKNAS UCA	BATMAN	<i>F. Uca</i>
18	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	<i>N. İpekyüz</i>
19	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	<i>N. Maçın</i>
20	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	<i>İ. Taşcier</i>